

स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा
सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन,

२०७५

स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले पाउने सुविधाको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न

बनेको विधेयक

प्रस्तावना : नेपालको संविधानमा गाउँ सभा, नगर सभा र जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यहरूको सुविधा प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकाले, नेपालको संविधानको धारा २२७ बमोजिम प्रदेश नं ७ प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम “स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (१) बमोजिमको गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (२) बमोजिमको गाउँकार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) “उपप्रमुख” भन्नाले संविधानको धारा २१६ को उपधारा (२) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्झनु पर्छ । सो शब्दले जिल्ला समन्वय समितिको उपप्रमुखलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(घ) “कार्यपालिका” भन्नाले गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले संविधान बमोजिम स्थापना भएका गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।

(च) “नगरपालिका” भन्नाले संविधान बमोजिम स्थापना भएका नगरपालिका सम्झनु पर्छ । सो शब्दले उप महानगरपालिकालाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(छ) “पदाधिकारी” भन्नाले अध्यक्ष, प्रमुख, समन्वय समिति प्रमुख, उपाध्यक्ष, उपप्रमुख वा जिल्ला समन्वय समिति उप प्रमुख तथा वडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) “प्रदेश” भन्नाले प्रदेश नम्बर ७ सम्झनु पर्छ ।

प्रदेश नम्बर ७, सप्तगढी जिल्ला
नेपाल

- (भ) “प्रमुख” भन्नाले संविधानको धारा २१६ को उपधारा (१) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको प्रमुख सम्भन्नु पर्छ । सो शब्दले जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख समेत सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “वडा” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “सदस्य” भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (२) बमोजिमको गाउँ कार्यपालिका वा संविधानको धारा २१६ को उपधारा (२) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको सदस्य सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको सदस्यलाई समेत सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) “समन्वय समिति प्रमुख” भन्नाले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “समन्वय समिति उपप्रमुख” भन्नाले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको उपप्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
- (ढ) “सभा” भन्नाले गाउँपालिकाको हकमा गाउँसभा, नगरपालिकाको हकमा नगर सभा र जिल्ला समन्वय समितिको हकमा जिल्ला सभा सम्भन्नु पर्छ ।
- (ढ) “सभाका सदस्य” भन्नाले संविधानको धारा २२०, २२२ र २२३ बमोजिमको गाउँ सभा वा नगर सभा वा जिल्ला सभाका सदस्य सम्भन्नु पर्छ ।
- (ण) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिका वा जिल्ला सभा सम्भन्नुपर्छ ।
३. पदाधिकारीको सुविधा: पदाधिकारीले आफू निर्वाचित भई अनुसूची-२ बमोजिम पद तथा गोपनीयताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारवाही शुरु गरेको मितिदेखि अनुसूची-१ बमोजिमको रकममा नबढ्ने गरी स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा मासिक पारिश्रमिक सुविधा पाउनेछन् ।
४. यातायात सुविधा: (१) प्रमुख तथा अध्यक्षलाई सम्बन्धित स्थानीय तहले सवारी साधन उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) पदाधिकारीलाई उपदफा (१) बमोजिमको सवारी साधन उपलब्ध नभएको अवस्थामा सम्बन्धित सभाले मापदण्ड बनाई तोके बमोजिमको यातायात सुविधा उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम सवारी साधन उपलब्ध गराएकोमा यस दफा बमोजिमको अन्य यातायात सुविधा उपलब्ध गराईने छैन र त्यस्तो सवारी साधनलाई सभाले मापदण्ड बनाई तोके बमोजिमको इन्धन र मोविल उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(४) सवारी साधन उपलब्ध नभएका उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख वा वडाध्यक्ष वा सदस्यलाई स्थानीय तहको केन्द्र रहेको स्थानमा बैठकमा भाग लिन आउँदा र जाँदा पाँच किलोमिटर भन्दा बढीको पैदल हिडनु पर्ने भएमा वा स्थानीय सार्वजनिक यातायात सुविधा भएकोमा त्यस्तो पदाधिकारी तथा सदस्यले स्थानीय सार्वजनिक यातायातमा लाग्ने खर्च रकम बराबरको यातायात खर्च पाउन सक्नेछन ।

५. पत्रपत्रिका र सञ्चार सुविधा : (१) स्थानीय तहले पदाधिकारी तथा सदस्यलाई स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा न्यूनतम संख्यामा पत्रपत्रिका खरिद गरी उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) पदाधिकारी तथा सदस्यलाई सञ्चार सुविधा वापत अनुसूची-१ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकममा नबढ्ने गरी स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा सञ्चार सुविधा वापतको रकम दिइनेछ ।

६. दैनिक भ्रमण भत्ता: (१) पदाधिकारी, सदस्य तथा सभाका सदस्यले कार्यालय कामको सिलसिलामा नेपालभित्र वा नेपाल बाहिर भ्रमण गर्दा स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा अनुसूची-१ बमोजिमको दरमा नबढ्ने गरी दैनिक भ्रमण भत्ता पाउनेछन् ।

(२) पदाधिकारी, सदस्य तथा सभाका सदस्यले उपदफा (१) बमोजिम लाग्ने यातायात खर्च वापत विल बमोजिमको रकम पाउनेछन् ।

(३) पदाधिकारी, सदस्य तथा सभाका सदस्यले उपदफा (१) बमोजिम भ्रमण गर्दा भ्रमण अवधिको लागि अनुसूची-१ बमोजिमको रकमको दुर्घटना विमा गर्दा लाग्ने विमाशुल्क वापत विल बमोजिमको रकम पाउनेछन् ।

(४) पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको भ्रमण सम्बन्धी अन्य ब्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७. निवृत्तिभरण पाउनेको हकमा उपलब्ध हुने सुविधा : (१) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको सेवाबाट अवकास लिई त्यस्तो सरकार वा तहबाट निवृत्तिभरण पाईरहेको कुनै व्यक्ति पदाधिकारी वा सदस्य पदमा निर्वाचित भएमा त्यस्तो व्यक्तिले दफा ३ बमोजिमको मासिक पारिश्रमिक सुविधाको ५० प्रतिशत रकम पाउनेछ ।
तर, सो बाहेकका सुविधा अन्य पदाधिकारी तथा सदस्यले पाए सरह पाउनेछ ।
८. दृष्टिविहिन वा अशक्त पदाधिकारी वा सदस्यलाई विशेष सुविधा : (१) कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा सभाका सदस्य दृष्टिविहिन वा शारीरिक रूपले अशक्त भई हिँडडुल गर्न नसकी निजलाई सहयोगीको सेवा आवश्यक भएमा गाउँ कार्यपालिका, नगर कार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा सभाका सदस्यको साथमा रहने निजले रोजेको एकजना सहयोगी उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम उपलब्ध गराइएको सहयोगीलाई पदाधिकारी वा सदस्य वा सभाका सदस्यलाई उपलब्ध गराइए सरहको दैनिक भत्ता र यातायात खर्च दिईनेछ ।
तर, मासिक सुविधा पाउने पदाधिकारीहरुको हकमा मासिक रूपमा दसहजारमा नबढने गरी सभाले तोकेबमोजिमको सहयोगी भत्ता उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
९. भत्ता तथा सुविधा वापतको रकम भुक्तानी : (१) पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यले यस ऐन बमोजिम पाउने मासिक पारिश्रमिक सुविधा, भत्ता तथा अन्य सुविधा वापतको रकम सम्बन्धित सभाको सचिवालय वा गाउँ कार्यपालिका, नगर कार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयले सम्बन्धित पदाधिकारी वा सदस्यको बैंक खाता खोली सो मार्फत भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यको बैंकमा खाता खोल्न नसक्ने अवस्था भएमा निजले पाउने भत्ता वा अन्य सुविधा वापतको त्यस्तो रकम सम्बन्धित सभाको सचिवालय वा गाउँ कार्यपालिका, नगर कार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
१०. भत्ता नपाउने : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै पदाधिकारी वा सदस्य वा सभाका सदस्य आफ्नो पदबाट निलम्बित भएमा त्यस्तो निलम्बित अवधिभर र फौजदारी अभियोगमा अदालतको आदेश बमोजिम थुनामा वा कैदमा रहेमा

त्यसरी थुना वा कैदमा रहेको अवधिभरको लागि निजले यस ऐन बमोजिम पाउने कुनै किसिमको सुविधा वा भत्ता पाउने छैन ।

तर, त्यस्तो अभियोग प्रमाणित नभई अदालतबाट सफाई पाएमा निजले दफा ३ बमोजिमको सुविधा पाउन बाधा पर्ने छैन ।

११. सुविधा कम हुने गरी निर्णय गर्न सक्ने : यस ऐनले पदाधिकारी तथा सदस्यका लागि निर्धारण गरेको सुविधा सम्बन्धमा आफ्नो श्रोत तथा क्षमताका आधारमा कम हुनेगरी सम्बन्धित सभाले निर्णय गर्न सक्नेछ ।
१२. अन्य सुविधा लिन नहुने : स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले यस ऐनले निर्धारण गरेको सुविधा बाहेक अन्य सुविधा लिन पाउने छैनन् ।
१३. अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्ने : प्रदेश सरकारले प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी पदाधिकारी, सदस्य वा सभा सदस्यको यस ऐन बमोजिम उपलब्ध भईरहेको सुविधामा नघटने गरी अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।
१४. सार्वजनिक गर्नु पर्ने : स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले यस ऐन बमोजिम प्राप्त गरेका सुविधाहरु सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
१५. सेवा लिन सक्ने : स्थानीय तहका उपप्रमुख वा उपाध्यक्षलाई कानूनी राय सल्लाह सुझाव लिनका लागि एक जना कानून अधिकृत स्तरको सेवा सुविधा पाउने गरि स्थानीय निकायले सेवा लिन सक्ने छ ।
१६. बचाऊ : यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा अगाडी सभाको निर्णय बमोजिम पदाधिकारी तथा सदस्यले पाएको सुविधा यस ऐनमा व्यवस्था भएको हदसम्म यसै ऐन बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूची १

(दफा ३, ४, ५, र ६ सँग सम्बन्धित)

पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यले पाउने सुविधा

(क) गाउँ कार्यपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सदस्य तथा गाउँसभाका सदस्यको सुविधा

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	ईकाई दर	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	वडा अध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	३०,०००	२५,०००	२०,०००	८,०००	५,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	१,१००	१,०००	५००	-	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	१,६००	१,५००	१,४००	१,४००	१,४००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन अमेरिकी डलरमा	१५०	१५०	१२५	१२५	१२५
५.	यात्रा विमा	प्रति भ्रमण रु. (लाखमा)	१०	१०	७.५	७.५	७.५

(ख) नगर कार्यपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, सदस्य तथा नगर सभाका सदस्यको सुविधा

(अ) नगरपालिका

क्र.सं.	सुविधाको किसिम	ईकाई दर	प्रमुख	उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	३५,०००	३०,०००	२२,०००	९,०००	६,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	१,६००	१,५००	७००	-	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	१,९००	१,८००	१,५००	१,५००	१,५००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन अमेरिकी डलरमा	१५०	१५०	१२५	१२५	१२५
५.	यात्रा विमा	प्रति भ्रमण रु. (लाखमा)	१०	१०	७.५	७.५	७.५

(आ) उप महानगरपालिका

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	ईकाई दर	प्रमुख	उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	४०,०००	३५,०००	२४,०००	१०,०००	७,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	२,१००	१,९००	१,२००	-	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	२,१००	१,९००	१,६००	१,६००	१,६००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन अमेरिकी डलरमा	१७५	१७५	१५०	१५०	१५०
५.	यात्रा बिमा	प्रति भ्रमण रु.(लाखमा)	१०	१०	७.५	७.५	७.५

(ग) जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख, उपप्रमुख तथा सदस्यको सुविधा

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	ईकाई दर	प्रमुख	उपप्रमुख	जिल्ला समन्वय समितिको सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	४०,५००	३५,५००	११,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	१,५००	१,०००	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	२,१५०	२,१००	१,६००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन अमेरिकी डलरमा	१७५	१७५	१५०
५.	यात्रा बिमा	प्रति भ्रमण रु.(लाखमा)	१०	१०	७.५

द्रष्टव्य : पदाधिकारी सदस्य तथा सभाका सदस्यहरूले विदेश भ्रमण गर्दा छिमेकी राष्ट्र भारत र बंगलादेशको हकमा भारतको चेन्न्याई, हैदराबाद, वैलोर, मुम्बई, दिल्ली, कोलकत्ता र बंगलादेशको ढाका र चटगाँउवाहेक ति मुलुकको अन्य स्थानमा रात विताउनु पर्दा माथि उल्लिखित दरको पचास प्रतिशत रकममात्र दिईने छ ।

अनुसूची २

(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तहकापदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यको शपथ

पद तथा गोपनीयताको शपथ

म (पूरा नाम).... .. मुलुक र जनताप्रति पूर्ण वफादार रही सत्य निष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्दछु रईश्वरको नाममा शपथ लिन्छु कि नेपालको सार्वभौमसत्ता र राजकीयसत्ता नेपाली जनतामा रहेको नेपालको संविधानप्रति पूर्ण वफादार रही स्थानीय तहको... .. पदको कामकाज प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मुलुक र जनताको सोभो चिताई,कसैको डर नमानी, पक्षपात नगरी, कसैप्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई पदीय गोपनीयता कायम राखी इमान्दारीसाथ गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारीमा आएको प्रचलित कानूनबमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने कुरा म पदमा बहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दा बाहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट वा सङ्केत गर्ने छैन।

मिति:

नाम, थर:

दस्तखत:

प्रदेश सभाको सम्बत् २०७५ साल जेष्ठ महिना २२ गते मंगलबारका दिन बसेको बैठकले नेपालको संविधानको धारा १९९ बमोजिम यो विधेयक पारित गरेको हुँदा नेपालको संविधानको धारा २०१ को उपधारा (१) बमोजिम प्रमाणित गर्दछु ।

मा. अर्जुन बहादुर थापा
सभामुख

प्रदेश सभा

प्रदेश सभाको कार्यालय
मिति २०७५/१०/२२

प्रदेश नं. ७ प्रदेश सभाका सभामुखबाट प्रमाणित यो विधेयक नेपालको संविधानको धारा २०१ को उपधारा (२) बमोजिम प्रमाणिकरण गर्दछु ।

मिति:- २०७५/१२/१३

मा. मोहन राज मल्ल
प्रदेश प्रमुख

प्रदेश प्रमुख